

נא :

חזקת הכתים פרק שלישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

עין משפט
גור מצוה

(א) ויבא רבא... (ב) ויבא רבא... (ג) ויבא רבא... (ד) ויבא רבא... (ה) ויבא רבא... (ו) ויבא רבא... (ז) ויבא רבא... (ח) ויבא רבא... (ט) ויבא רבא... (י) ויבא רבא...

הגהות הב"ח

(א) נמי שמי... (ב) נמי שמי... (ג) נמי שמי... (ד) נמי שמי... (ה) נמי שמי... (ו) נמי שמי... (ז) נמי שמי... (ח) נמי שמי... (ט) נמי שמי... (י) נמי שמי...

ובבעל אוכל פירות. ללא גרע מנכסין שנפלו לה בירושה: **במטנה** נקט ליתן לה. ולא יאכל פירות כדאמר ר' לקמן במטנה קמה ואין הצעל אוכל פירות ומיהו במזכר לחבירו אין לומר כן שאינו אוהבו כל כך: **מיטיבין בו**. היא קשיא לעיל ולשני המימרות נקישו בבית

המדרש: במטנה קמה ואין הצעל אוכל פירות. דענתן צעין יפה נומן: **רברבי**. רב שקדם לרבי יוחנן רבו של רבי אלעזר כדאיתא בשמיטת חולין (דף ע"ה): דכל זמן שהיה רב קיים היה שלח ליה רבי יוחנן לקדם רבינו שבבבלי ועוד דלמר ליה לרש לקשח? שכל אומן הימים היה הוא בישבה ואני בעמדה ועוד דלמר ר' עירובין (דף י"ג: ע"ש) אמר (ר"ב האי (י) דמחלקין ממכריו טפי משאר דחומיה לרבי מאיר מחמוריה: **כווערי**. ר' אלעזר שהיה תלמידו של רבי יוחנן וע"ג רבני אבא ורבי אבהו וכל גדולי הדור מצריהם דלמר ללעיל במטנה נקט ליתן לה כו' כדאיתא ליה כו' אלעזר דאין בעל אוכל פירות אינהו נמי ווערי יניהו לגבי רב שמלמדי רבי יוחנן היו: **כרברבי עבדי**. ר' יוחנן שהיה מצוי על רב: **פרסי**. כממיה. שני דברים של רבא סותרין זה את זה לא קמה משמע לא גוף ולא פירות דלגלוי וזו היא דבני והבעל אוכל פירות משמע שקמה גוף הקרקע דלאו דלגלוי וזו היא דבני: **במטוס עמונין**. שלח היו ידועין ומפורסמים לבעל לא קמה דלגלוי וזו היא דבני: **מטוס שאין עמונין**. קמה והבעל אוכל פירות דליכא גלוי וזו שהרי גלויין ועומדין הן: **לא מן הנשים כו'**. דליכא למימר נגבוס לצעליהן ולדודיהם ומיקווח נמי שמה

לא נחא ציה דר'הו עבד צוה בו'. ודוקא נקט ליה אכל מכר לא ומשום אשה הוא דנקט ליה אכל גבי עבד אין חילוק בין ליה למכר דמה שקנה עבד קנה רבו: **[ברם]** רבינו תם לא גרים ברם ר' אבא אלא גרים ר' אבא ורבי אבהו ובא גדולי הדור בו כרי ציפות את בחו. ולא גרים את כמה אלא ליפות את כמו ופירש שאלכל הוא את הפירות והשאר מיימי רב הונא בר אבין שיעתא לדבריו דמימה הוא לומר שהיה שולה של גדולי הדור מולקין עליו שאם כן אין משע דבגדיו ואין ממישכ לר' גירסמו דל"כ מה לר'ך לומר במטנה נקט ליתן לה ונראה לר' גירסמו הספרים (א) ברם ר' אכל וליפות כמה ופליגי עליה וסברי דמוכר לאשמו לא קמה דלגלוי וזו היא דבני וסברי רב הונא דלמר דל וזו מהכא ומיקני כשטר ומה שקנה בשטר אינו אלא ממנה כיון דלגלוי וזו היא דבני ולא קמה בזה ומה שכתב בלשון מכר לא כתב אלא ליפות את כמה ופירוש רבינו תם יש ליישב ולפרש נקט ליתן לה לענין זה שנמטנה (א) נתן את כולו ועוד יש ליישב פירוש ר"ת במטנה נקט כו' דאפילו למאן דלמר קמה נמוכר לאשמו ולא אמר דלגלוי וזו היא דבני לא קמה אלא משום דנמטנה נתן לה דהא אין כאן מכר שלא נמנה לו כלום שהדמים הן שלו בלאו הכי וע"ג שאין יכול להוציא ממנה דין מ"מ אם חקף ממנה או הוציא מידה דאך ערמה שלו כדאמרין בסמוך וא"כ השתא שהוציא דרך מכר הם שלו ואין כאן מכר והלכך למד קמה לא קמה אלא משום דנמטנה נקט לתת לה והא דכתב לה בלשון מכר כדי ליפות כי המכר מבטל הקנין דהא אין כאן ממנה וקמה ולענין פירות היו מכר ולא קמה: **במבנה קמה** ואין הבעל אוכל פירות. הימה דלמר בגיטין פ' הורק (דף ע"ו: ושם ד"ה מה) גבי ההוא שביב מרע דכתיב גט לדניתהו כגדי פניא דמעלי שבחא כו' אמר לקמיה דרבא אמר ליקני לה ההוא אמר'א דליית בה גיטא כו' אמר רב עיליש מה שקמה אשה קנה בעלה איכסיף ומאי קושא והא במטנה אין הצעל אוכל פירות א"כ לא קנה בעלה ואומר רבינו תם דאין תלוי באכילת פירות למיקרי חזרה דהא רבא סבר כריש לקיש (לקמן דף ק"ו): דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי ואפילו

הא א מיי פריז מהל' ציפות ה' טע סמך פסח מח טוה'ם אה'י' פ' ספ' פ'ט' : רב ב מיי' טע ה'ל' מ טוה'ם טע פ'ט' : ר' ג מיי' טע הלכ' טע ר'א ד מיי' פ'ט' מהל' פקדון הלכ' י ופ'כ'י' מהלכות ציפות' ל' טעמ' עשין פ'ה טוה'ם אה'י' פ'ט' פ'ט' פ'ט' א ופ'ט'י' גטור ויכ'כ' אלכס טע' נב'ית פ'ט' דף [פ.]

רבינו גרשום

עבד אלא רבני לגלוי ליה וזוהי: וכל גדולי הדור אמרו: וראי קמה דלא אמרו: רבני לגלוי וזו עבד משום דבמטנה נקט ליתן לה: ובעל אוכל פירות. ככנס: מלוג: קמה ואין הבעל אוכל פירות. משיש וכלה שדה בין גוף ובין פירות יחיד לה: שבק מי רבדי. ודייני רב ורב הונא דאמר ליעל דקמה ובעל אוכל פירות. ובעת כושי. כרי אלעזר ההו תלמידיה רב: כרברכי. ר' יוחנן: תרתי. קאמר והלא הוה סתרא לאידין ראי לא קמה אמאי איצטריך אבי' גוף הקרקע נמי שילו מה: במטוס טמוניס. שפטננה סמני לא קמה והכל שלו משום דלגלוי וזו היא דבני. אבל במטוס שאינן טמוניס קמה והבעל אוכל פירות: לא מן הנשים וכו'. ואכילת למימר נגבוס לצעליהן ולאודיהם:

נגבו מצית בעל הבית שהם דרים שם ואסור לקייע ידי עוברי עבירה וכסאל יקבלו מהם יחירו למקום שנגבו (א) שם: **יחזיר לאשה**. ולא לבעל דאין ליה להחזיקה בנגבחה: **יחזיר לבעלה**. שאפי' אם נותן לה ממון זה על מנת שאין לבעלה רשות בה כמיון שמתה יורשה בעלה שהבעל יורש את אשתו והלכך יחזיר לבעל דמנה נפשו עכשו הרי הוא של בעלה: **יחזיר לרבו**. דמסתמא כל מה שקנה עבד קנה רבו. ונראה צעני דהוא הדין אם נשחרר העבד ואח"כ מת יחזיר לרבו שהרי עבד היה כשהפקידו לה וקם עבדים גולנין הן אכל אם נמגרש האשה ואחר כך מתה יחזיר ליורשה ולא לבעלה דמשנתגרשה אין הבעל יורשה: **קבל** יש לבעל פירות אינו מפקיע כח האשה שהגוף שלה ומתגרשה שפיר אלא בזה תליא מילתא דלא מיקרי חזרה לענין זכיה אלא כשמוכרת ונותנת קיים הלכך כשנתן לה הבעל אע"ג דאין אוכל פירות כיון שאם מכרה ונתנה אינו קיים לא מיקרי חזרה דלדעתא דהכי שמתכור ותמן לא יחייב לה ומיימי ראייה דהתם בריש הורק גבי זרק לה בחזרה פריך חזרה מה שקמה אשה קנה בעלה ומשני כגון שכבת לה דינ דכריס אין לי בנכסך אע"ג שכבת לה נמי הכי יש לבעל פירי עד שיכתוב לה דתתן בהכותב (מגוונ דף ע"ג.) אפילו הכי חשיב חזרה כיון שאם מכרה ונתנה קיים כדמתב בהכותב ומיהו אינה ראייה דאע"ג דאינו מזכיר ובפירוטיהן הכי צעני למימר כדאשכחן לעיל גבי אין לאיש חוקה בנכסי אשתו וא"ת אע"ג דאינה יכולה למכור (א) תקני לה לגט מרדי דהוא אשכירות דלמר (במשכת מע"ש פ"ה מ"ט) גבי ר"ג מעשר (שני) נתון ליהושע ומקומו מושכר לו ובהמוכר את הספינה (לקמן דף ע"ד:) מדד ולא משך לא קנה ואם היה פיקח שוכר את מקומו ואומר רבינו תם דגדול קנינו של שוכר מזה שאפי' מה בחוק האמן המקום מושכר ליורשו עד הזמן משא"כ בנכס שאם מכרה ונתנה הבעל מוציא מיד הלקוחות וצירושלמי לא משמע כפ"ת דפר"ך מירד הורק (ויטין דף ע"ג.) ונגמה וחזרה אין משמעבדות לאיש לאכילת פירות ומשני ר' יוחנן בשם ר' ינאי עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסך ובפירוטיהן ומשמע מדפר"ך מפירות דכפירות הדכר תלוי ולא במה שאינה יכולה למכור ור"י אמר דאפי' תליה הכיכיה בפירות מ"מ פריך שפיר החס מה שקמה אשה קנה בעלה שלא היה נתון לה הבעל מקום הגט אלא משאיל ודוקא במטנה הוא דקאמר דקמה ואין הבעל אוכל פירות ועוד אומר ר"י דהא דלמר הכא במטנה קמה ואין הבעל אוכל פירות היינו דוקא שאינו אוכלם אכל כנכס מלוג הם אומם פירות וילקח בהם קרקע ויאכל הפירות ומשום הכי פריך החס שפיר מה שקמה אשה קנה בעלה:

קבל מן האשה יחזיר אשה. נראה דאם אמרה האשה תן לפלוני שהם שלו דענתן לו דנאמנת היא צמיגו דאי בעיא שקלה איהי מיניה ויהבה ליה ואפי' אומר הבעל שהממון שלו אין לו כח להוציא מידה מדקאמר יחזיר לאשה דהוה ליה למימר יודיע לבעל (א) דאם היה כח ביד הבעל להוציא מידה כשאומר שהוא שלו והא דמפליג בסמוך בדניתהו דרב בר בר חנה בין מהימנא בין לא מהימנא הג"מ בשעת מיתתה דלית לה נעיי שקלה מיניה ויהבה למי שרובה ואם חקף הבעל מידה שוב אינה יכולה להוציא מידה נתנומי כי כדלמר לעיל לזה מן האשה וגרשה אין לה עליו כלום ואם הייתה נאמנת לומר של פלוני היא תהא (א) נאמנת לומר שלי הם צמיגו דאי צעני אמרה אחרים הפקידו בידי דאינה לריכה לומר מי הם האחרים וישאר הממון לעולם בידיה ודוקא במטות טמונות דלזה מן האשה לעיל במטות טמונות איירי מדקאמר לגלוי וזו היא דבני דבני אכל מעות שאינן טמונות יש לה עליו וכן אם חקף מוציאין מידו ועוד מדקאמר רבא דנמטות מידה טמונות שאין קמה משמע דאין חקף מוציאין אותן מידה דאם חקף מוציאין אותן קמה הא יכול לומר להוציא מידה נתנומי כי לא יכולת להוציא מידה צענין אמר ואפי' כד"ב ואם היא נושאת ונותנת בחוק הבית אינה נאמנת לומר לא שלי ולא של פלוני הם כדלמר לקמן (דף ע"ג:) וכן האשה שהיא נושאת ונותנת בו ואמרה שלי הם עליה להביא ראייה ולא מהימנתי לה צמיגו דאי בעיא אמרה שהיא נפקדת משל אחרים ומיהו היכא שאינה נושאת ונותנת בחיי בעלה וממון בעלה מצי ביה יש להסתפק אם חשיבין לה כאילו נושאת ונותנת אם לאו: **קבל**